

LIETUVOS AGRARINIŲ IR MIŠKŲ MOKSLŲ CENTRO STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS 2022–2024 m.

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras (LAMMC) yra valstybinis mokslinių tyrimų institutas, viešasis juridinis asmuo, vykdomas valstybei, visuomenei, tarptautiniam bendradarbiavimui ar ūkio subjektams svarbius ilgalaikius agronomijos, miškotyros, ekologijos ir aplinkotyros, biochemijos mokslo krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą. LAMMC steigėja yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

LAMMC veikla vykdoma ir veiklos tikslas įgyvendinamas vadovaujantis pagrindiniais dokumentais, sudarančiais pagrindą LAMMC veiklos strategijai. LAMMC veikla prisideda prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje patvirtintų tikslų ir prioritetų įgyvendinimo, taip pat: Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija *Lietuva 2030*“, 2021–2030 metų Nacionalinės pažangos programos, Europos strategijos „Žalioji kursas“, Bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“ ir kt.

LAMMC MISIJA

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (toliau – LAMMC) misija – kurti, kaupti ir skleisti naujas mokslo žinias konkurencingam, tvariam žemės, miškų ir aplinkos išteklių naudojimui, inovatyvių technologijų ir produktų kūrimui bei socialinių visuomenės reikmių tenkinimui.

LAMMC STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ

Ateities žemės ūkis turi būti plėtojamas didinant aukštos pridėtinės vertės produktų gamybą bei prisidedant prie Lietuvos tvaraus vystymosi, kas užtikrintų tausojantį išteklių naudojimą dabar ir ateityje bei tenkintų vartotojų poreikius šalies ir tarptautinėse rinkose. Tai gali būti pasiekta plėtojant mokslinius tyrimus, kurių tiksluose dėmesys bus skiriamas aplinkos požiūriu tvariams augalininkystės gamybos metodams, nepamirštant biologinės įvairovės bei augalų produktyvumo, efektyvesniam biologinių procesų panaudojimui praktinėms reikmėms, klimato kaitos rizikos vertinimui ir padarinių švelninimui įprastinių ir naujų augalų derliaus potencialui ir jo kokybei įvairiuose dirvožemiuose, intensyvesniam ir racialesniam atsinaujinančių išteklių taikymui tradicinių ir netradicinių produktų gamybai.

Planuojant LAMMC veiklą atlikta SSGG analizė, kurios pagrindu suformuluoti LAMMC uždaviniai bei priemonės ir rodikliai veiklos tikslui pasiekti.

Stiprybės	Silpnybės
Subalansuotas mokslinis personalas Subalansuota pajamų struktūra	Per mažas aktyvumas teikiant projektų paraiškas

Didėjantis tarptautinis matomumas Stiprėjantis mokslininkų pasirengimas vykdyti MTEPI Potencialas žemės ūkio politikos formavimui Tarpkryptinių tyrimų vykdymas	Išsklaidyta infrastruktūra Per mažas mokslo/ne mokslo darbuotojų santykis Mokslo darbuotojų trūkumas Silpna tarpusavio komunikacija Per lėtai atnaujinama mokslinė infrastruktūra Informacijos apie darbuotojų pasitenkinimą darbu trūkumas
Galimybės	Grėsmės
ES Žaliojo kurso strategija Ryšių su verslu poreikis Tarptautinis bendradarbiavimas Stabilūs žemės ūkio ir miškininkystės verslai Didėjantis MTEPI finansavimas, ypač tarptautiniu lygmeniu	Ženkliai mažėjantis finansavimas dėl geopolitinės ir ekonominės situacijos Daugėja laboratorinių tyrimų, mažėja lauko eksperimentų Podoktorantūros stažuočių trūkumas Nestabilus projektinis finansavimas

LAMMC VEIKLOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI

LAMMC veiklos tikslas, yra apibrėžtas LAMMC įstatuose - tenkinti viešuosius interesus vykdant valstybei, visuomenei, tarptautiniam bendradarbiavimui ir ūkio subjektams svarbius ilgalaikius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą.

Veiklos uždaviniai:

- 1) kurti aukšto lygio mokslo žinias, skirtas spręsti šalies ir užsienio ekonominiams, aplinkosauginiams bei socialiniams iššūkiams;
- 2) didinti mokslu pagrįstų inovacijų ir sprendimų pasiekiamumą šalies bei užsienio vartotojams ir plačiajai visuomenei;
- 3) kelti mokslo prestižą ir užtikrinti patrauklias darbo sąlygas šalies regionuose.

LAMMC UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS BEI JŲ VERTINIMO RODIKLIAI

Vienas pagrindinių LAMMC uždavinių yra kurti mokslo žinias. Pastaraisiais metais vis didėja naujų, inovatyvių, mokslu grįstų sprendimų poreikis tiek viešajame, tiek privačiame sektoriuose. Siekiant atsakyti į aktualiausias šalies bei tarptautiniu mastu kylančius klausimus vykdomi aukšto lygio moksliniai tyrimai, kurių pagrindu rengiamos tarptautinės publikacijos. 2021 m. LAMMC paskelbė 147 mokslines publikacijas žurnaluose, referuojamuose *CA WoS* duomenų bazėje ir turinčiuose cituojamumo rodiklį (IF). Didėjant MTEPI projektų skaičiui planuojama, kad šis skaičius didės. Tikimasi, kad per ateinančius kelerius metus bus pasiekta, kad kiekvienas LAMMC mokslininkas vidutiniškai atspausdins ne mažiau kaip vieną mokslinę publikaciją per metus. Siekiant didinti mokslinių rezultatų matomumą, skatinama mokslinių publikacijų spausdinimas aukšto lygio (Q1-Q2) moksliniuose žurnaluose). Nors LAMMC kaip viena institucija veikia jau daugiau nei 10 metų, pastebimas nepakankamas mokslinės infrastruktūros, kuri yra išsklaidyta, išnaudojimas, todėl bus siekiama suburti kuo stipresnes vidines mokslines komandas, kurios ne tik aktyviai dalyvautų mokslinėje veikloje, bet ir teiktų tarpkryptinių projektų paraiškas bei kartu publikuotų tyrimų rezultatus.

Pastebime, kad sėkmingam tarptautiniam bendradarbiavimui daugiausia įtakos turi asmeninių kontaktų užmezgimas su užsienio mokslo ir studijų institucijų mokslininkais, todėl planuojama ir toliau skatinti vykimą į tarptautines mokslines stažuotes. Tam planuojama ne tik pritraukti išorės lėšas, naudoti doktorantūros studijoms skirtą biudžetą, bet ir tęsti LAMMC stažuočių programą, kuri padeda į stažuotes išvykti tiek doktorantams, tiek patyrusiems mokslininkams.

LAMMC tapus viešąja įstaiga, atsirado galimybė lanksčiau ir paprasčiau komercializuoti mokslinių tyrimų rezultatus. Šiuo metu tam kuriama teisinė bazė, kuriamos intelektinės nuosavybės perdavimo tradicijos, kas turėtų paskatinti ne tik technologijų kūrimo ir registravimo intensyvumą, bet ir jų diegimą šalies ir užsienio rinkose.

Viena iš grėsmių LAMMC veiklos efektyvumui buvo identifikuota per mažas aktyvumas rengiant projektų paraiškas, todėl per kelerius metus bus siekiama sustiprinti šį procesą bei sudaryti jaunesiems mokslininkams galimybes mokintis projektinių paraiškų rengimo, kas turėtų ne tik padidinti jų skaičių, bet ir padėti pritraukti didesnės apimties nacionalinius bei tarptautinius projektus.

Sėkminga mokslinė veikla neatsiejama nuo subalansuotos mokslininkų komandos, kurią sudaro tiek patyrę aukšto lygio, tiek jaunieji mokslininkai. Doktorantų ugdymas yra labai svarbus veiksnys LAMMC gyvavimui. Pastaruosius keletą metų didelis dėmesys buvo skiriamas informacijos apie LAMMC doktorantūros studijas sklaidai nacionaliniu bei tarptautiniu mastu, kas sudarė palankias sąlygas doktorantų priėmimui bei net keletą kartų padidino kandidatų skaičių konkurse į doktorantūros vietą. Šiuo metu LAMMC studijuoja net 9 užsienio šalių doktorantai. Gerinat doktorantūros procesą būtina didinti daktaro disertacijų, parengtų anglų kalba bei publikacijų pagrindu, skaičių.

1 uždavinys – kurti aukšto lygio mokslo žinias, skirtas šalies ir užsienio ekonominių, aplinkosauginių bei socialinių iššūkių sprendimui					
Strategijos įgyvendinimo priemonės	Strategijos įgyvendinimo vertinimo kriterijai	2021	2022	2023	2024
Aukšto lygio fundamentinių bei taikomųjų mokslinių tyrimų vykdymas	Mokslinių publikacijų žurnaluose, referuojamuose CA WoS duomenų bazėje ir turinčiuose cituojamumo rodiklį (IF), skaičius	147	160	180	190
	Iš jų publikacijos Q1–Q2 žurnaluose, vnt.	108	120	130	150
	Publikacijos su užsienio institucijomis ir/ar verslo subjektais	58	65	85	100
	Publikacijos tarp skirtingų LAMMC padalinių (skyrių, laboratorijų)	17	25	30	35
	TOP 10 publikacijos	39*	42	46	50
	Tarptautiniu mastu pripažintos mokslo leidyklos išleista mokslo monografija (ne mažesnės apimties kaip 8 aut. l.) ar jos dalis (dalys).	9	10	11	12
	Mokslinių stažuočių skaičius	17	20	25	35
Naujų, inovatyvių, moksliniais tyrimais grįstų produktų ir technologijų kūrimas	Europos specializuotose centruose tarptautinę ekspertizę praėjusių augalų veislių skaičius ir/arba tarptautinę ekspertizę praėjusios mokslui naujos organizmų rūšių skaičius.	7	8	10	10
	Europos patentų biurui, JAV patentų ir prekių ženklų biurui ar Japonijos patentų biurui pateiktos patentų paraiškos (pagal registracijos pažymėjimą).	1	2	1	1

	Europos patentų biurui, JAV patentų ir prekių ženklų biurui ar Japonijos patentų biuro išduoti patentai.	0	0	0	1
Aukšto lygio nacionalinių ir tarptautinių MTEPI bei kitų projektų vykdymas	Pateiktų projektų paraiškų skaičius, suma	76	80	82	85
	Pateiktų projektų paraiškų suma, mln. Eur.	10,4	11,0	11,5	12,0
	Lėšų, gautų vykdant MTEPI projektus suma, mln. Eur.	2,5	2,8	3,0	3,3
Aukšto lygio tarptautinių doktorantūros studijų vykdymas	Studijuojančių doktorantų skaičius	65	67	69	70
	Apgintų daktaro disertacijų skaičius	12	14	16	17
	Disertacijų anglų kalba skaičius	4	6	8	12
	Disertacijų publikacijų pagrindu skaičius	3	5	8	9
	Užsienio doktorantų skaičius	9	9	10	11

Šalies augimo garantas yra mokslu grįstų sprendimų priėmimas viešajame ir privačiame sektoriuose. Siekiant stiprinti inovacijų diegimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu, LAMMC veiklą orientuoja ne tik į mokslinių projektų vykdymą bei inovacijų kūrimą, bet ir jų tiesioginį diegimą bei aktyvią informacijos sklaidą. 2021 m. mokslininkai vykdė 188 ūkio subjektų užsakymus, kurių vertė siekė 1,8 mln. Eur. Kaip jau buvo minėta, teisinio statuso pasikeitimas į VŠĮ LAMMC suteikia daugiau galimybių bendradarbiavimui su verslu, todėl planuojama, kad sutarčių su ūkio subjektais daugės, kartu didės ir jų vertė.

LAMMC mokslininkai jau daug metų aktyviai dalyvauja nacionalinėse darbo grupėse, yra projektų ir šalies strateginių dokumentų vertinimo ekspertinių grupių nariai, o pastaraisiais metais reikšmingai padidėjo jų indėlis į tarptautinių darbo ir ekspertinių grupių, teikiančių siūlymus Europos Komisijai, veiklą. Mokslininkai sukaupomis mokslo žiniomis aktyviai dalijasi nacionalinių ir tarptautinių konferencijų metu.

2021 m. dėl COVID-19 pandemijos metu vyravusių apribojimų buvo suorganizuota šiek tiek mažiau nacionalinių renginių, tačiau tikimasi, kad 2022 metais jų bus tiek pat, kiek ir anksčiau. Tarptautinių renginių gerokai padaugėjo dėl didesnio kiekio vykdomų tarptautinių projektų.

Siekiant sustiprinti pasitikėjimą mokslininkais ir mokslinių tyrimų svarbą, bei kad naujosios mokslo žinios pasiektų ir plačiąją visuomenę, didelis dėmesys skiriamas informacijos sklaidai socialiniuose tinkluose (*Facebook, LinkedIn, Twitter*). Visi šie tinklai turi skirtingas tikslines grupes, todėl svarbu išlaikyti visus bei skatinti pateikiamos informacijos diferencijavimą, kad būtų atspindėti tikslinių vartotojų poreikiai bei ženkliai padidintas LAMMC matomumas.

2 uždavinys – Didinti mokslo grįstų inovacijų ir sprendimų prieinamumą šalies ir užsienio vartotojams bei plačiajai visuomenei					
Strategijos įgyvendinimo priemonės	Strategijos įgyvendinimo vertinimo kriterijai	2021	2022	2023	2024
Eksperimentinė plėtra ir inovacijų diegimas	Sutarčių su ūkio subjektais skaičius	188	190	192	195
	Lėšų, gautų vykdant sutartis su ūkio subjektais suma, mln. Eur.	1,8	2,0	2,2	2,4
	Licencinių sutarčių skaičius	22	23	24	26
	Lėšų, gautų už licencines sutartis suma, tūkst. Eur.	302	310	320	350
	Įkurtų atžalinių įmonių skaičius	0	0	0	1

Mokslu grįstų rekomendacijų rengimas bei pateikimas sprendimų priėmėjams	Ekspertai (nacionalinėse ir tarptautinėse grupėse)	59	60	62	65
Naujų mokslo žinių sklaida mokslo visuomenei ir tikslinėms žmonių grupėms	Pranešimų tarptautinėse konferencijose skaičius	73	73	75	80
	Pranešimai visuomenei (nacionaliniai seminarai, lauko dienos, parodos)	10	20	30	50
	Suorganizuotų nacionalinių konferencijų skaičius	4	4	5	6
	Suorganizuotų tarptautinių renginių (konferencijų, parodų, tarptautinių seminarų, kursų, pasitarimų) skaičius	9	9	10	11
Naujų mokslo žinių ir inovacijų sklaida plačiau visuomenei	Tinklalo naudotojų skaičius	49 931	55 000	60 000	65 000
	Socialinių tinklų lankymas: <i>LinkedIn</i> sekėjai	424	500	700	1000
	Socialinių tinklų lankymas: <i>Twitter</i> sekėjai	65	100	150	200
	Socialinių tinklų lankymas: <i>Facebook</i> sekėjai	1 895	2000	2500	3000

LAMMC vis svariau prisideda prie Europos Komisijos Žaliojo kurso strategijos įgyvendinimo ir savo veiklą vykdo atsizvelgdamas į tvarumą bei išteklių naudojimo optimizavimą. Didelis dėmesys skiriamas Žaliesiems pirkimams, kuriais siekiama įsigyti prekių, paslaugų arba darbų, darančių kuo mažesnę poveikį aplinkai viename, keliuose ar visuose prekės, paslaugos ar darbo gyvavimo ciklo etapuose. Jau 2021 m. dalis vykdomų viešųjų pirkimų buvo pripažinti žaliaisiais, 2022 metais bus siekiama, kad jie sudarytų ne mažiau kaip 50 proc. pirkimų vertės, o 2023 m. planuojamas pasiekti 100 proc.

LAMMC taip pat prisideda prie nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimo, kuria daromas diferencijuota įtaka regionų socialinei ir ekonominei plėtrai, siekiant sumažinti jų socialinę ir ekonominę atskirtį ir išsivystymo netolygumus pačiuose regionuose, visoje šalies teritorijoje skatinti tolygią ir tvarią plėtrą. Siekiama užtikrinti darbuotojų darbo užmokesčio augimą ir kvalifikacijos kėlimą skatinant dalyvauti ne tik moksliniuose renginiuose, bet ir bendrųjų kompetencijų ugdymo veikloje; studentams sudaromos sąlygos tęsti studijas lanksčiai derinant darbo laiką. Tačiau pasigendama objektyvios informacijos apie darbuotojų pasitenkinimą darbu, todėl 2022 metais numatomi darbuotojų emocinės būklės vertinimo tyrimai, kurie padės ne tik gauti daugiau informacijos apie įvairių taikomų vadybos priemonių efektyvumą, bet ir tobulinti darbo procesą.

3 uždavinys – Kelti mokslo prestižą bei užtikrinti patrauklias darbo sąlygas Lietuvos regionuose					
Strategijos įgyvendinimo priemonės	Strategijos įgyvendinimo vertinimo kriterijai	2021	2022	2023	2024
„Žaliųjų“ technologijų taikymas LAMMC veikloje	Įvykdytų žaliųjų pirkimų dalis nuo visų pirkimų, proc.	10	50	100	100
	Parengtų elektroninių bylų, skirtų archyvuoti, dalis nuo visų bylų, proc.	27	50	75	100
Palankių darbo sąlygų LAMMC sukūrimas	Vidutinio mokslo darbuotojų darbo užmokesčio didėjimas proc., ne mažiau kaip	12	10	10	10
	Darbuotojų, dalyvaujančių kvalifikacijos tobulinimo veiklose, dalis per metus proc., ne mažiau kaip	15	25	25	25